

Aalto University
School of Electrical
Engineering

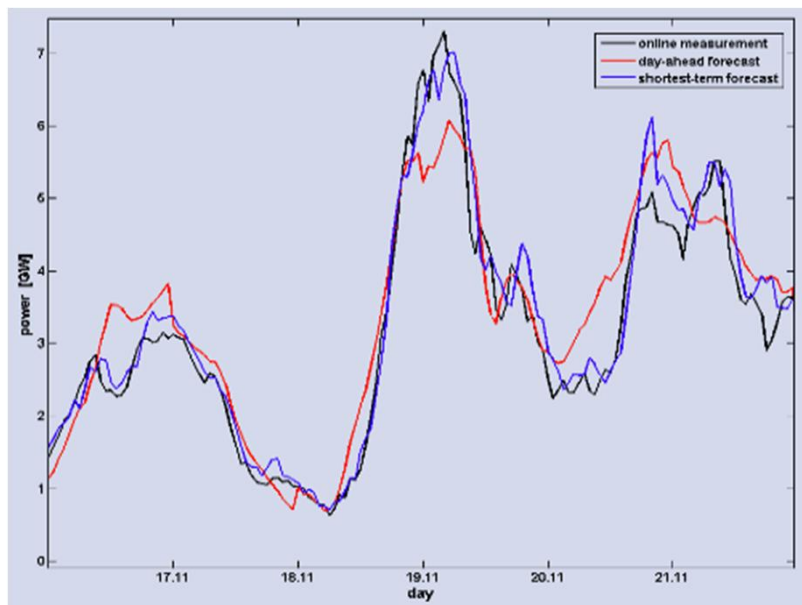
Sähkön käytön ja tuotannon yhteensovittaminen

Matti Lehtonen, 8.10.2015

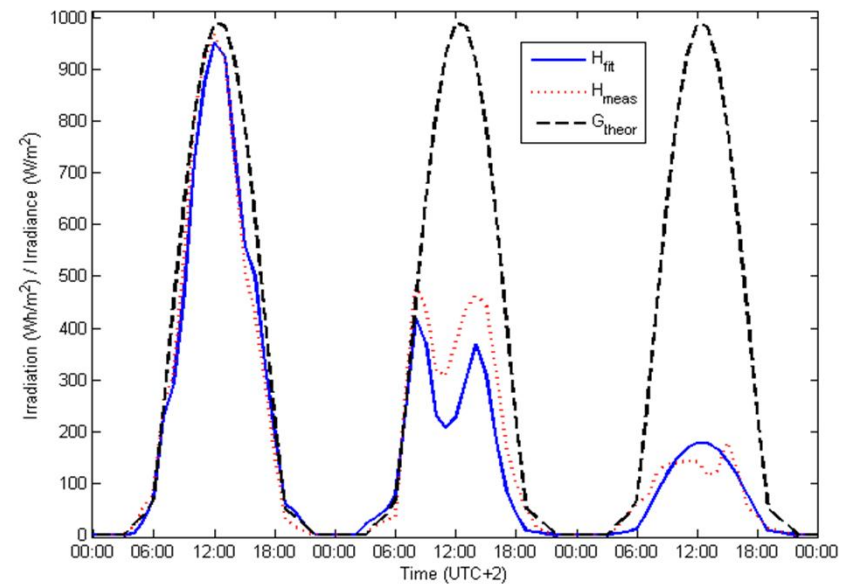
Rakennusten energiaseminaari

Uusiutuvan energian haaste: vaihteleva ja vaikeasti ennustettava tuotantoteho

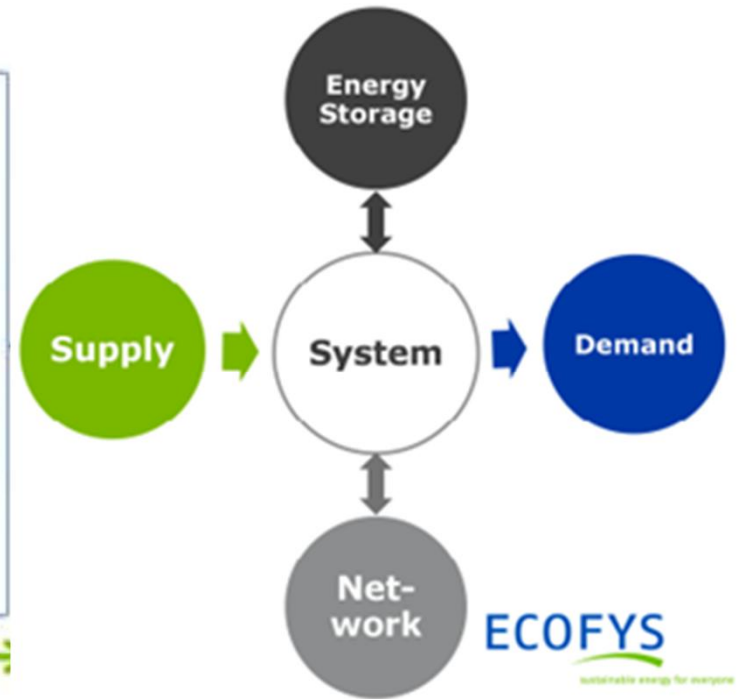
Tuulivoimatuotanto Saksassa kolmena Peräkkäisenä päivänä

Aurinkosähkön tuotanto kolmena Peräkkäisenä päivänä Espoossa

Energiajärjestelmän joustavat elementit

Uusiutuvan joustamattoman tuotannon määrä

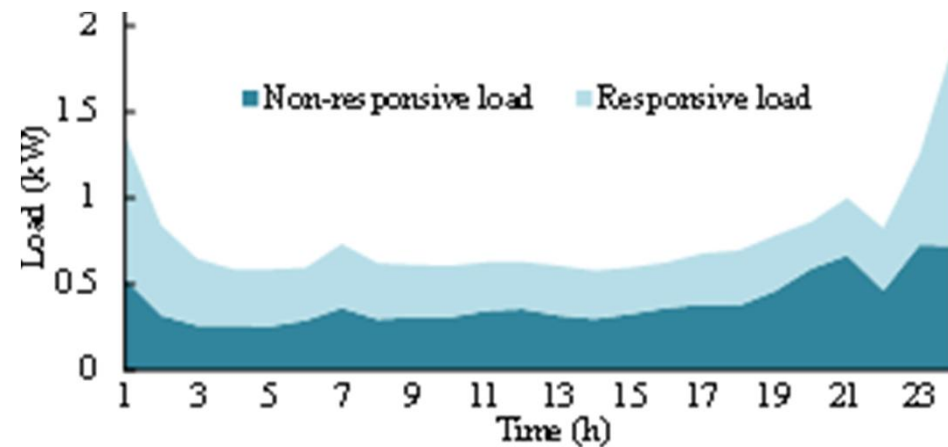
Mistä joustoa ja energiatehokkuutta

- Paikallinen uusiutuva tuotanto
  - Paikallinen tuuli ja aurinkosähkö on joustamatonta
  - Paikallinen mikroCHP – on merkittävä jouston potentiaali
- Energiavarastot
  - Lämpövarastot
  - Akut & Sähköautot
- Kysynnän jousto (DR – Demand Response)
  - Huomattava osa kuormasta voi joustaa ainakin jonkin aikaa
  - Jouston potentiaali pienenee kun tarvittava kesto kasvaa
- Energian käytön tehostaminen
  - Avainasemassa tarkka mittaus ja energian käytön analyysi
  - Tarkka säätö todellisen tarpeen mukaan (lämpötilat)

Kysynnän jousto (DR, Demand Response)

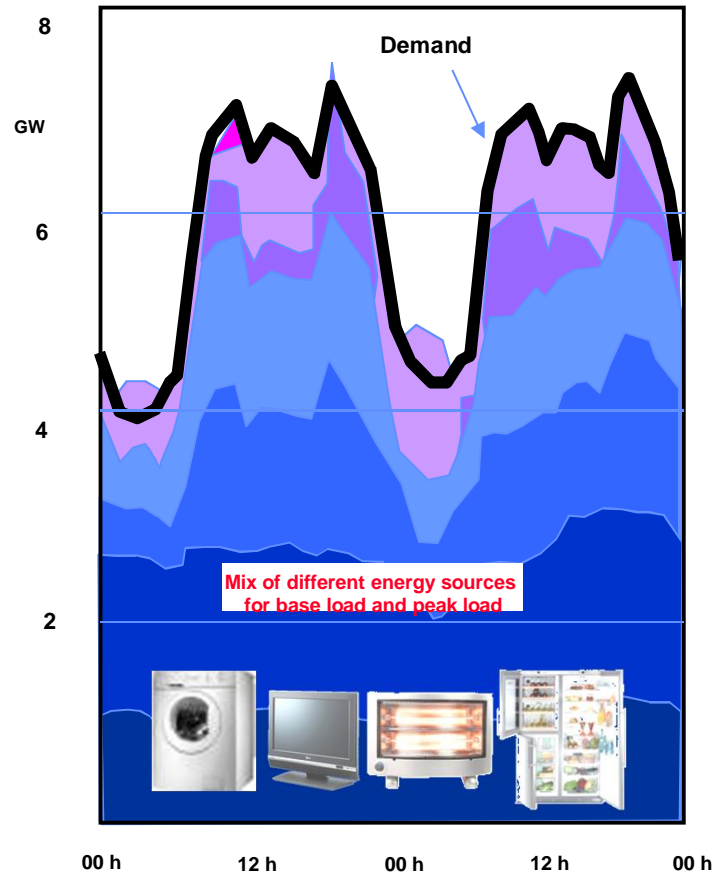
Kotitalouden kuormista noin 50 % on joustavia ajan suhteen

- Tämä vastaa 10-20% muutosta huipputehoissa
- Kysynnän jousto tasapainottaa uusiutuvan tuotannon vaihtelua

**Sähköautojen lataamisesta
Odotetaan myös 10-20 %
Kysyntäjouston potentiaalia**

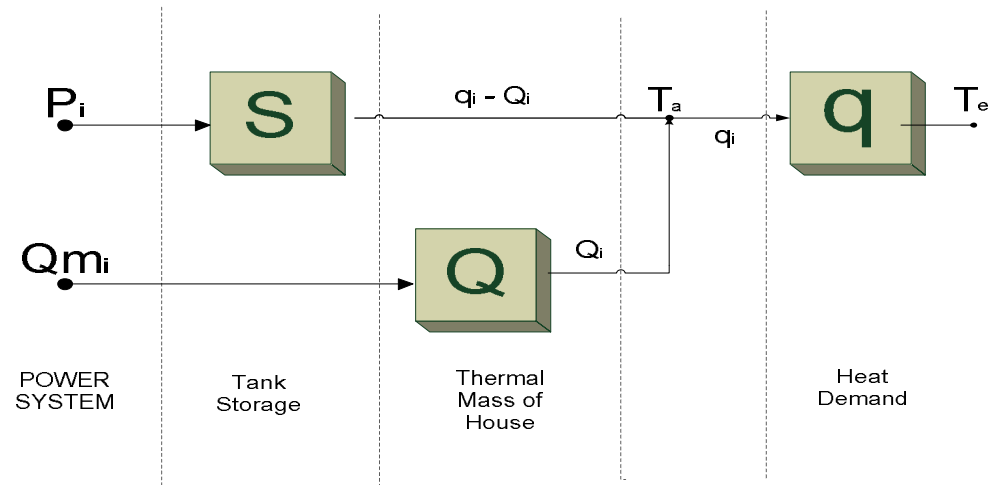
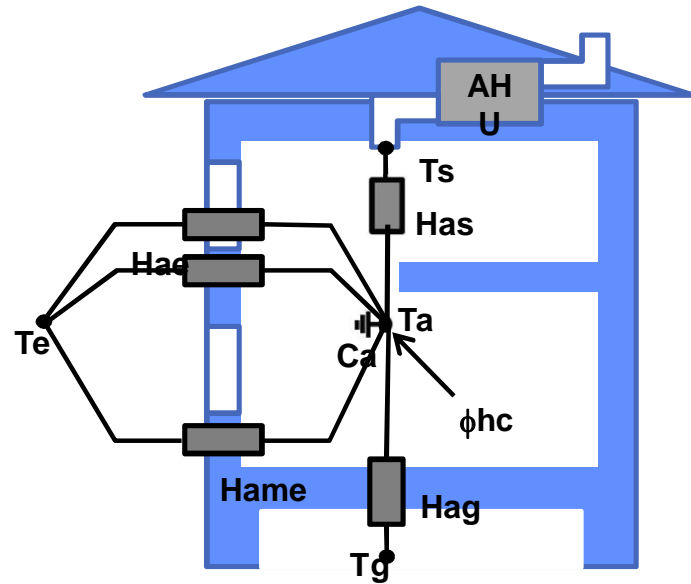
Tasapainon hallinta ja hajautetut resurssit

- Sähköntarve vaihtelee vuorokaudenajan viikonpäivän ja vuodenajan mukaan
- Samoin vaihtelee uusiutuva tuotanto
- Tehon riittävyyden varmistamiseksi tarvitaan reservejä sekä tuotanto- että kulutuspäässä
- Kysynnän jousto tuskin riittää kattamaan kaikkea tasapainotustarvetta $\Leftrightarrow$ energian varastointi tulee tärkeämmäksi
- Monilla kulutuskojeilla voi olla kyky lyhytaikaiseen tasapainon säätöön (15 min) ilman että niin toiminnallisuus heikkenee
- Tuntitason joustoa esimerkiksi lämmitys- ja jäähdytyskuormilla

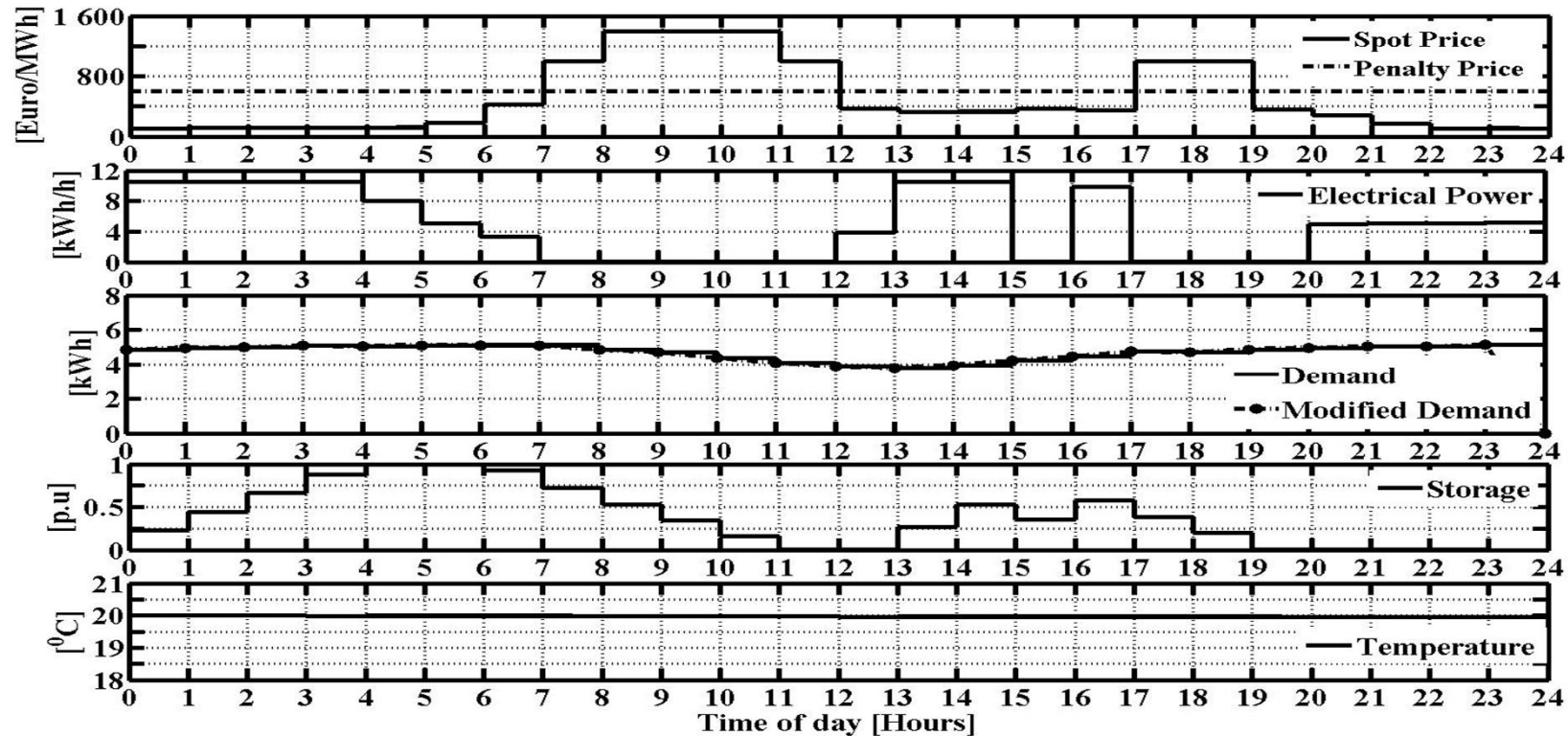
Tulevaisuuden energiajärjestelmä on sekoituserilaisia resursseja ja ohjattavia kuormia sekä varastoja

Lämmityskuorman kysynnän jousto

Lämpöenergiaa voidaan varastoida tehokkaasti sekä
Vesivarastoon (S) että talon massiivisiin rakenteisiin (Q)

Varastoiva lämmitys ja kysynnän jousto

Lämmityksen optimointi sähkön tuntimarkkinalla:

Sähkön hinta / Verkosta otettu teho / Lämmöntarve /

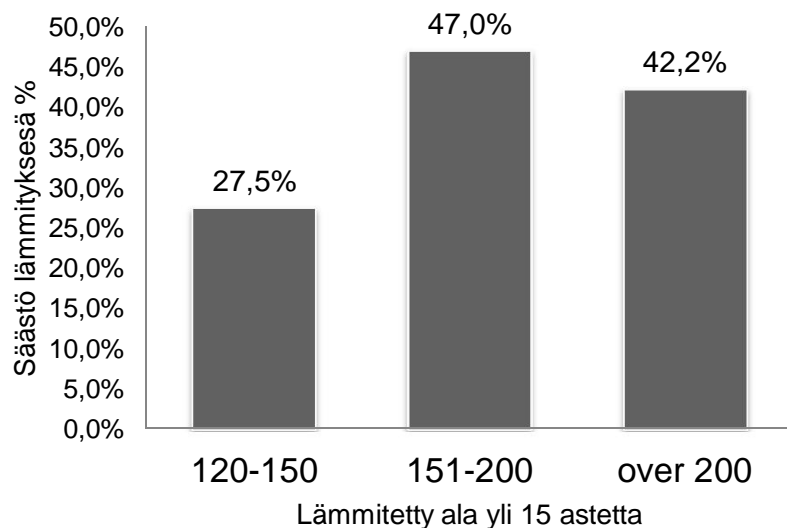
Varaston varausaste / Sisälämpötila

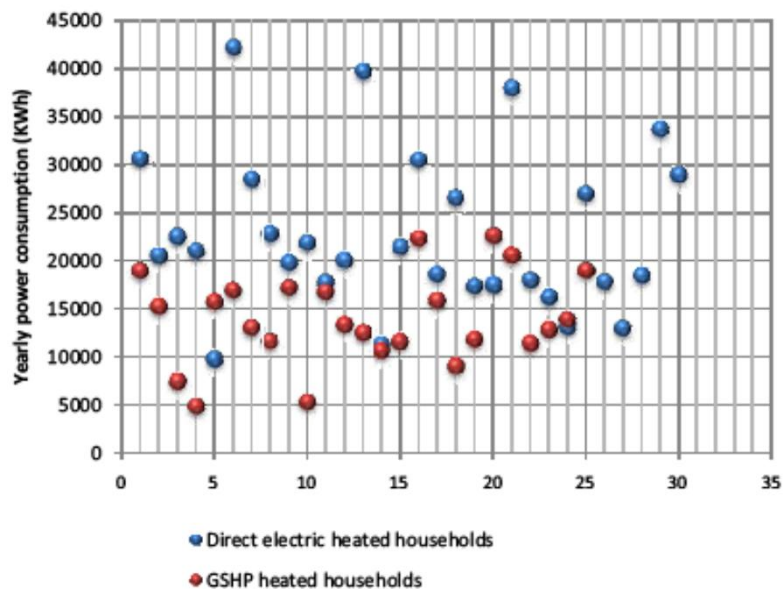
Energiatohokkuus - yhteenveto mahdollisista keinoista (Enete-projekti)

Käyttökohde	Toimenpide	Sähkön säästö arvio
Maalämpöpumppu	Vaihdetaan sähkölämmitys maalämpöön	Säästö lämmityskulutuksessa on 27,45 – 47 % verrattuna suoraan sähkölämmitykseen
Ilmalämpöpumppu	Käytetään ilmalämpöpumppua tukemaan sähkölämmitystä	Säästää 7,8 – 25,6 % lämmityskulutuksessa
Ilmanvaihto	Hyödynnetään lämmöntalteenottoa koneellisessa ilmanvaihdossa	Keskimäärin 13,6 % säästö sähkön kokonaiskulutuksessa
Termostaattityyppi	Asennetaan ohjelmoitavat termostaatit	Keskimääräinen säästö 14,7 % lämmitysenergiassa (teoreettinen arvio)
Termostaatin asetus	Lasketaan sisälämpötilaa asteella lämmityskaudella	Keskimääräinen säästö 3,43 % kokonaissähkön kulutuksessa
Stand-by kulutus	NA	Keskimäärin 46,2 W säästää taloutta kohti
Energiansäästölamppu	Vaihdetaan hehkulamput energiansäästölamppuihin	Sähkön säästö oli 13,62 – 17,06 % sähkön kokonaiskulutuksesta muussa kuin sähkölämmitystaloudessa
Tukilämmitysmuoto	Käytetään puuta tuki-lämmitysmuotona	Sähköä säästyi 2,32 kWh talvipäivän aikana, jokaista vuoden aikana poltettua kuutiometriä kohden

Maalämpöpumpuilla GSHP saavutettava energiansäästö

Maalämpöpumpun tehokkuutta verrattiin suoraan sähkölämpöön jakamalla kuormat vertailuryhmiin.

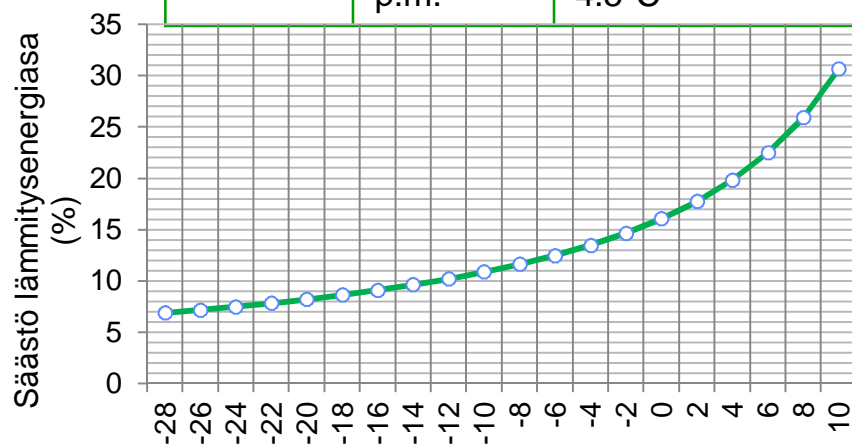

GSHP säästi keskimäärin **27.45% ... 47.0%** lämmitysenergiasta.

Pinta-ala(sqm)	Minimisäästö (90%)	Maximisäästö (90%)
121-150	13.43%	49.00%
151-200	38.97%	70.10%

Lämpötilan pudottaminen yöllä ja poissa ollessa Ohjelmoitavat termostaatit

jakso	aika	Asettelu (lämmitys)	Asettelu (jäähdytys)
Wake	6:00 a.m.	21°C	25 °C
Day	8:00 a.m.	Setback at least 4.5°C	Setup at least 4°C
Evening	6:00 p.m.	21°C	25 °C
Sleep	10:00 p.m.	Setback at least 4.5°C	Setup at least 2°C

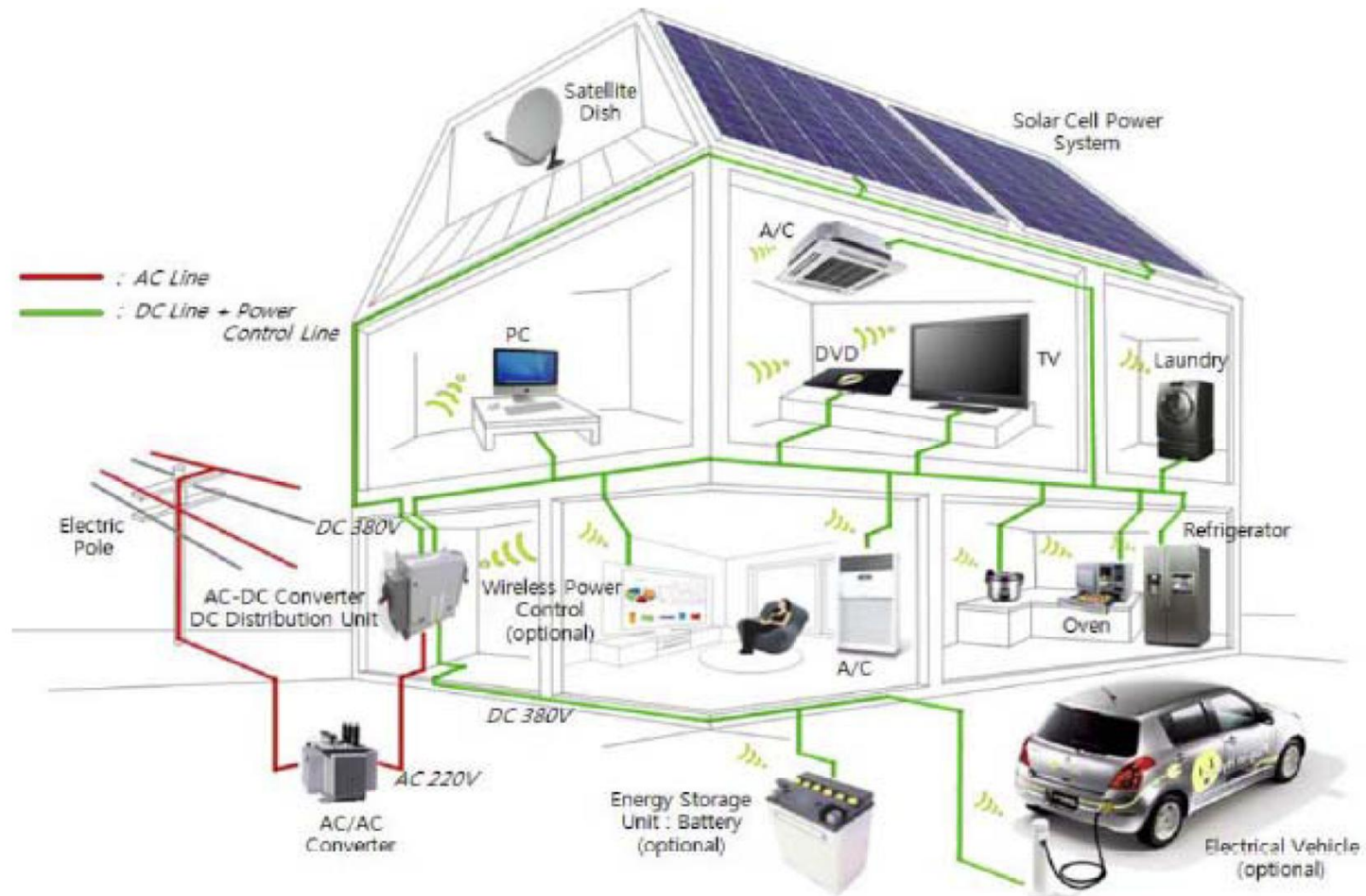
➤ Keskimääräinen säästö taulukon asetteluilla olisi 14.7% lämmitysenergiasta.

➤ Säästö% riippuu voimakkaasti ulkolämpötilasta.

keskiulkolämpötila (°C)

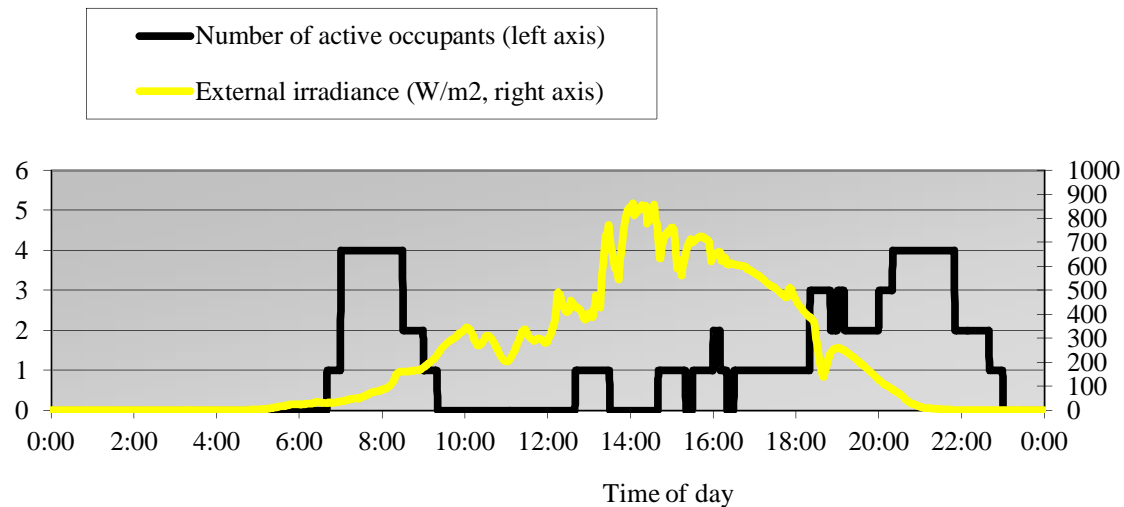
$$\text{Säästö (\%)} = \frac{3}{21 - T_{out}} * 100$$

Tulevaisuuden talon sähköjärjestelmä

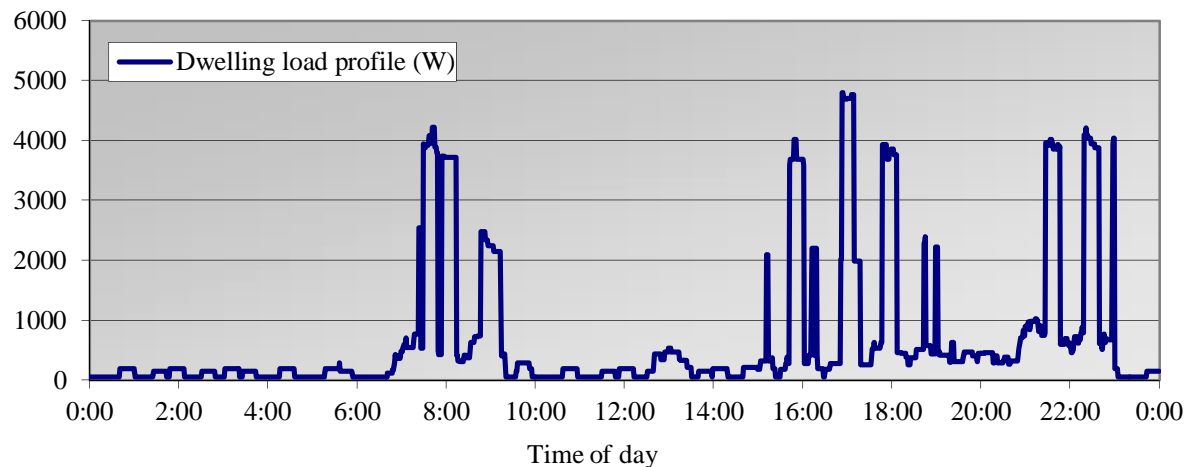
Rakennuksen sähköntarpeen ja tuotannon vaihtelu

Aurinkosähköntuotanto
Vaihtelee vuodenajan
Tunnin ja pilvisyyden
Mukaan.

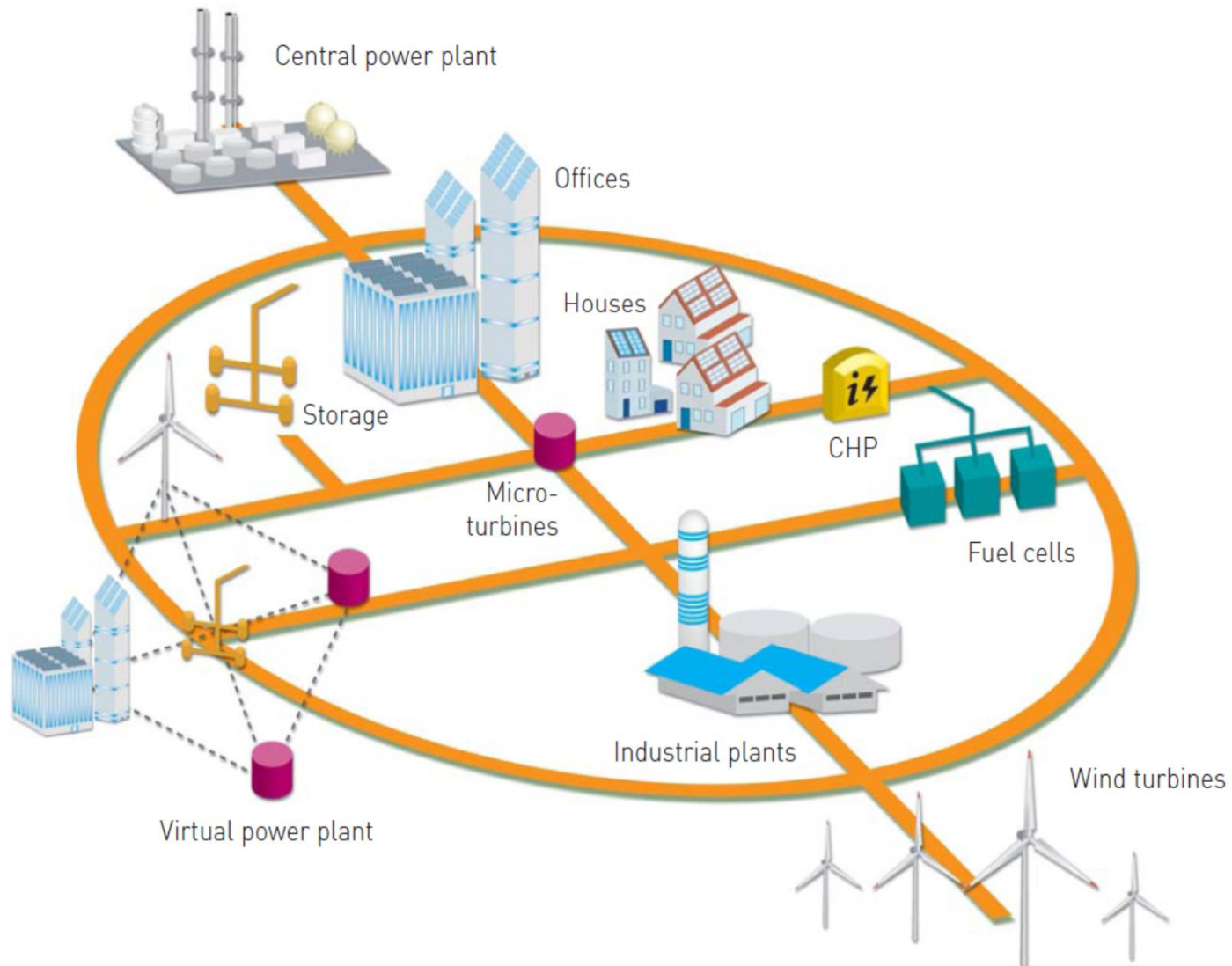

Sähköntarve riippuu
Lämpötiloista, sekä
Asukkaiden tavasta
Käyttää sähköä.

Optimointi:
Varasto &
Joustava
kuorma

Alykäs sähköverkko (Smart Grid) integroi energialähteet Ja ohjattavat kuormat sekä energiavarastot

Source: European technology platform (ETP)

Tulevaisuuden energiatehokas ja älykäs rakennus

- Hakee energiatehokkuutta tarkoista säädöistä (lämmitys)
- Osallistuu energiajärjestelmän tasapainon säätöön joustavilla kuormilla ja energiavarastoilla
- Tuottaa energiaa paikallisesti ja pyrkii optimoimaan (=maksimoimaan) oman energian käytön
- Käy kauppaa joustavuudella ja energiavarastoillaan
  - Termostaattiohjatut kuormat
  - Sähköautojen akut
  - Kiinteät akut
  - Sähkön käytön ajallinen siirto
- Tulevaisuuden talon sähkön käyttö on yhdistelmä joustavaa kulutuksen ohjausta, erilaisia energiavarastoja, ja huonekohtaista lämpötilan säätöä